

men det, som fra Regjeringens Side er høvedet, er, at Forelæggelse i Henhold til Grundlovens § 25 ikke kan ske af nogen Anden end Regjeringen. Hvad det private Initiativ iøvrigt angaar, siger jeg som sagt, at jeg tror, der er Rum for forskjellige Meninger; men naar Grundloven kun giver en almindelig Regel, nemlig den i § 44 om det private Initiativ, en Regel, som maa være anvendelig paa enhver Benyttelse af det private Initiativ til Lovforslags Fremme, saa ser jeg ikke rettere, end at det korrekt maa opfattes saaledes, at det, der ved dette private Initiativ kan ske, er kun at indbringe Forslag i et af Thingene om Ophævelse og Forandring i Virkningen af foreløbige eller ikke foreløbige Love, som man maatte ville bringe paa Bane, og at det, der ved en videre Behandling af et saadant Lovforslag kan ske, er kun Vedtagelsen af et Lovforslag for Thingets Vedkommende, — som der staar i Grundloven, — men som naturligtvis ikke derved kan faae Lovskraft; det kan kun faae Lovskraft, naar det ogsaa vedtages af det andet Thing og derefter sanktioneres af Kongen. Jeg kan derfor ikke Andet end anse det for klart, — ganske uden Hensyn til Spørgsmaalet, hvorvidt Regjeringen har nølet eller ikke nølet med at forelægge den foreløbige Lov, — at der ikke ved, hvad der skete i det andet Thing forleden Dag, er frembragt Noget, som lovlig kan medføre Ophør af den foreløbige Lov af 5te Mai d. A. Jeg sagde udtrykkelig: uden Hensyn til Spørgsmaalet, om Regjeringen har nølet utilbørlig eller ikke med at føre Lovforslaget frem, jeg tilspøede dette blot for at udtale mig i Almindelighed. Jeg kan dog egentlig ikke tro, at noget Menneske skulde kunne paastaa, at der i dette Tilfælde er nølet usforvarlig med at forelægge den foreløbige Lov for Rigsdagen. At en Lov af den Natur kan forelægges først for Landstinget lige saa vel som for Folkethinget, er klart; og naar den er anmeldt til Forelæggelse i Thingets andet eller tredie Møde, saa tror jeg ikke, at man fra nogen Side kan paastaa, at der er nølet usforvarlig med at bringe den frem her i Thinget, og jeg tror ikke, at her er nogen Anledning til at fordybe sig i Spørgsmaalet om, hvilke Retsmidler man vilde have mod det, at Regjeringen gjør sig skyldig i Mølen med at forelægge foreløbige Love. Min Mening er, at Rigsdagen ikke har noget andet Retsmiddel end at henvende sig til Rigsretten. — Hvad nu angaar selve denne Lov, tror jeg ikke, at jeg behøver at sige, at det ikke egentlig — i det Mindste saaledes, som jeg hidtil har været — ligger i min

Natur at være tilbøielig til voldsomme Foranstaltninger; det er derfor heller ikke den Bebreidelse, jeg har gjort mig selv, at jeg har grebet ind her haardere, end der behøvedes, men snarere den, at jeg maatte har tøvet for længe. Det, som jeg har haft paa min Samvittighed, er ikke det Spørgsmaal, om jeg har grebet for stærkt ind, men det Spørgsmaal, om jeg har grebet stærkt nok ind. Det var mig vel bekendt, at der førtes Tale rundt omkring, dels i Blade og dels paa Folkemøder, gaaende i Retning af, at man skulde væbne sig saaledes, som man bilder sig ind, at man har gjort andre Steder — man kan for Resten have forskjellige Meninger om, hvad Virkning Saadant kan have haft andre Steder — for at kunne modstaa Regjeringen, hvis den foretog Noget, som efter enkelte aldeles inkompetente Personers Mening var Lovovertrædelse. Der var ikke Tale om, at man vilde værne om den grundlovbestemte Ret, der var ikke Tale om, at man vilde gribe til Vaaben, hvis det skulde vise sig, at Regjeringen ikke vilde respektere Rigsrettens Dom eller noget Saadant. Nei, der var Tale om, at man skulde gribe til Vaaben, saa snart der passerede Noget, „man selv“ ansaa for uløbligt. Dette „man selv“ det er: enhver privat Mand. Jeg har gjenemlæst de Forhør, som ere optagne i forskjellige af disse Sager, som jo ere tilstrækkelig bekendte, og som blev berørte af den første ærede Taler, og jeg har der seet mange mærkelige og naive Uttringer, saaledes ogsaa det Svar, som Forhørsdommeren fik, da han spurgte en Person om, hvem der skulde bestemme, om der var passeret noget Lovstridigt, som kunde berettigede til at gribe til Vaaben: Det kunde Enhver afgjøre efter den funde Fornuft. Men komme vi til den Tilstand, at Enhver kan afgjøre „efter den funde Fornuft“, om Berettigelsen til at anvende Vaaben mod de lovlige Myndigheder er til Stede eller ikke, saa ere vi i Anarkiet. Derfor har jeg ikke betragtet det som tvivlsomt, at jeg var berettiget til at skride ind, men jeg har som sagt kun gjort mig den Bebreidelse, at jeg ikke gjorde det tidligere. Naar jeg valgte dette Tidspunkt, var det som sagt ikke af lyst til at vælte mig ind i det, men fordi jeg vilde vente saa længe som muligt, inden jeg skred til at gjøre et saadant Skridt. Derfor gjorde jeg Intet, saa længe der kun var Tale om Ord, saa længe der ikke forelaa Andet, end at der paa Folkemøder blev opfordret til at danne Riffelringe, og at der foresaldt Udtalelser om, at man burde væbne sig, burde sætte sig i Stand til at hævde ved